

PYHÄT PALKATTA PARANTAJAT

Keitä kutsumme palkatta parantajiksi?

Nimitystä käytetään eräistä pyhien joukkoon liitettyistä, lääkärinä toimineista ja palkatta sairaita lääkinneistä ja hoitaneista henkilöistä. Kreikassa palkatta parantajasta käytetään nimitystä ”anargiros” ja Venäjällä ”besserebrennik”, jotka kumpikin käännettynä tarkoittaa ”hopeatonta”. Nimitys viittaa hopearahaan, jolla lääkäripalveluksesta maksettiin sekä siihen, etteivät nämä parantajat pyytäneet köyhiltä työstään palkkiota.

Keitä ortodoksinen kirkko muistelee jumalanpalveluksissa palkatta parantajina?

Palkatta parantajina ortodoksisessa kirkossa muistellaan pyhiä Kosmasta, Damianosta, Kyyrosta, Johannesta, Panteleimonia, Hermolaosta, Sampsonia, Diomedesta, Mokiosta, Aniketosta, Thallelaiosta ja Trifonia.

Missä palveluksissa heidän nimensä mainitaan?

Heidät muistetaan jokaisen liturgian valmistavassa osassa eli proskomidissa, ehtoopalveluksen lopussa toimitettavassa litaniassa, pienessä vedenpyhityksessä ja sairaanvoitelun sakramentissa.

Onko vielä muita palkatta parantajia?

Palkatta parantajina muistellaan myös Zinai ja Filonilli Tarsoslaisia, joiden muistopäivä on 11. lokakuuta. Heidän lisäksi käännytään rukouksin myös niiden pyhien puoleen, joiden esirukouksien tiedetään auttavaan johonkin nimenomaiseen vaivaan. Tällaisia ovat esimerkiksi pyhittäjä Mooses Etiopialainen (28.8.) himokkaista haluista päästäjä, pappismarttyyri Myron (17.8.) kuume- ja horkkataudista parantaja, marttyyri Longinos Sadanpäämies (16.10) silmätaudista parantaja sekä marttyyri Bonifatius (19.12) alkoholismista vapauttaja.

Minä aikana pyhät palkatta parantajat elivät?

Pyhät Kosmas ja Damianos kuolivat noin 283, pyhät Kyyros ja Johannes vuonna 311, pyhät Panteleimon, Hermolaos ja Aniketos vuonna 305, pyhä Sampson vuonna 532, pyhä Diomedes vuonna 298, pyhä Mokios noin vuonna 300, pyhä Thallelaiosta vuonna 284 ja pyhä Trifon vuonna 250. Eli he kaikki olivat varhaiskristillisiä pyhiä. Pyhää Sampsonia lukuun ottamatta he elivät vainojen aikana, jolloin kristinusko ei vielä ollut Rooman valtakunnan pääuskonto.

Millä tavoin pyhien palkatta parantajien pyhyys on ilmennyt?

Nimensä mukaisesti he ovat lääkinneet ja hoitaneet köyhiä ihmisiä vaatimatta heiltä rahallista korvausta. Heille oli totta Vapahtajan kehoitus: *”Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa spitaalisia ja ajakaa pois pahoja henkiä. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.” (Matt.10:8), sekä Kristuksen opettavat sanat: ”Totisesti kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 25:40) He tunsivat myös pyhän apostoli Paavalin vakuutuksen: ”Pelastaakseni teidät uhraan mielihyvin omat varani, uhraan vaikka itsenikin. (2. Kor. 12:15)*

Mitä pyhien palkatta parantajien ihmeistä muistatte?

Pyhä suurmarttyyri ja parantaja Panteleimon herätti rukouksellaan käärmeen puremaan kuolleen lapsen ja paransi sokean miehen. Palkatta parantajat Kosmas ja Damianos Roomalaiset paransivat heidät pidätyttäneen keisari Carinuksen vinoon menneen kaulan. Kyyros ja Johannes paransivat Jerusalemin patriarkka Sofronioksen heikentyneen näön.

Keille pyhille palkatta parantajille on Suomessa pyhitetty kirkko tai rukoushuone?

Suomen ortodoksisella kirkolla ei ole ainoatakaan pyhille palkatta parantajille pyhitettyä kirkkoa tai rukoushuonetta. Oulun hiippakuntaan kuuluvassa Parkanon kaupungissa on yksityinen pyhille palkatta parantajille Kosmakselle ja Damianokselle omistettu rukoushuone.

Ketkä kirkkomme vaikuttajista muistelevat pyhiä palkatta parantajia taivaallisina esirukoilijoinaan?

Vain metropoliitta Panteleimon muistelee suurmarttyyri ja parantaja Panteleimonia omana taivaallisena esirukoilijanaan.